

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 20 Kasım 2025

Sayı : 15213

37213

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Zeynel Emre
İstanbul Milletvekili

Son yıllarda kırmızı et fiyatlarındaki hızlı artış, son yıllarda hane halkı bütçesini en fazla zorlayan kalemlerden biri haline gelmiştir. Hükümetin resmi açıklamalarında, Et ve Süt Kurumu'nun (ESK) yürüttüğü kırmızı et ithalatının temel amacının arz açığını kapatmak ve tüketiciye daha uygun fiyatlarla et sunmak olduğu ifade edilmektedir. Buna karşın perakende et fiyatları sürekli artmaya devam etmekte, dar gelirli yurttaşlar için kırmızı et günlük beslenmeden neredeyse tamamen çekilmektedir.

ESK'nın ithalat alımları ve iç piyasaya satışları, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/g maddesi kapsamındaki istisna hükümlerine tabi tutulmakta; bu nedenle alım sözleşmeleri, ihale duyuruları, firma bazında tonaj ve fiyat bilgileri kamuoyuna düzenli ve sistematik şekilde açıklanmamaktadır. Dolayısıyla ithalat ve satış süreçlerinin 4734 sayılı Kanun'un 3/g bendi kapsamındaki istisna hükümleri çerçevesinde yürütülmesi, kamuoyunda şeffaflık, rekabet, çıkar çatışması ve yerli üreticiye etkileri bakımından soru işaretlerine yol açmaktadır.

Bu bağlamda,

1. 2023, 2024 ve 2025 yıllarında Et ve Süt Kurumu tarafından yapılan kırmızı et ithalatının; yıl, ülke ve firma bazında miktar (ton) ve tutar (TL/Avro/Dolar) dağılımı nedir?
2. Aynı dönemde ESK tarafından imzalanan her bir kırmızı et ithalat sözleşmesi için; ihale veya pazarlık usulü, sözleşme tarihi, sözleşme süresi, taahhüt edilen tonaj ve kilogram başına birim fiyat nedir?
3. Ayrıca basına yansıyan bilgilerde, ithal edilen etin yarısı tek bir yabancı şirketten temin edildiği ifade edilmektedir. Bakanlığınız kayıtlarına göre bu şirketten alınan toplam et miktarı ve ödenen tutar nedir? Bu şirketin toplam ithalat içindeki payı kaçtır ve bu şirkete sağlanan koşullar diğer tedarikçilere uygulanan koşullardan farklı mıdır?
4. İstanbul kombinası başta olmak üzere ESK'nın ithal karkas et satışlarında; 2023'ten bu yana şirket bazında toplam satış miktarları nedir? İthal etin yarısından fazlasını aldığı belirtilen 5-6 büyük zincir market ve gıda şirketinin her biri için toplam tahsis miktarı ve toplam satış içindeki payı kaçtır?
5. İthal etin yurt içi satışında Bakanlığınıza bağlı ESK tarafından belirlenen "dağıtım ağının yaygınlığı, şube sayısı" gibi kriterler var mıdır? Bu kriterler doğrultusunda başvuran tüm firmalara eşit erişim sağlanması için kota, üst limit veya benzeri bir düzenleme uygulanmakta mıdır?
6. İthal etin tüketiciye daha uygun fiyatla ulaşması amacının gerçekleşip gerçekleşmediğine dair ithal karkas etin ESK'dan satış fiyatı ile aynı etlerin perakende raf fiyatları arasındaki farkın izlenmesine yönelik Bakanlığınız veya ESK tarafından yürütülen düzenli denetim, etki analizi veya değerlendirmeler mevcut mudur?

7. Bakanlığınızın son üç yıla ilişkin resmi tespitine göre Türkiye'de kırmızı et arz açığı miktarı nedir? Bu açığın orta ve uzun vadede azaltılması için damızlık hayvan, yem maliyetleri, mera ıslahı, kredi ve sigorta destekleri bakımından belirlenmiş somut hedefler nelerdir?
8. ESK'nın kırmızı et ithalatı ve ithal etin iç piyasaya satış süreçleri hakkında Sayıştay, iç denetim birimleri veya bağımsız denetim kuruluşları tarafından son beş yılda yapılmış denetimlerin bulguları nelerdir? Bu denetimlerde tespit edilen usulsüzlük ve uygunsuzluklarla ilgili hangi idari veya hukuki işlemler başlatılmıştır?
9. Basına yansıyan haberlerde, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü'nün Macaristan'da kırmızı et ticareti alanında faaliyet gösteren bir şirkette ortak olduğu ve ESK'nın bu ülke ile yaptığı karkas et ithalatı sözleşmelerinden haksız kazanç elde edildiği iddia edilmektedir. Bu iddialar doğru mudur?
10. Bu çerçevede, ESK yönetim kurulu üyeleri, üst düzey yöneticileri veya Bakanlığınıza bağlı ilgili birimlerde görevli kamu görevlileri ile bunların birinci derece yakınlarından; ESK'ya kırmızı et satan veya ESK'nın ithalat yaptığı yurt içi ya da yurt dışı şirketlerde ortaklık, yönetim kurulu üyeliği, danışmanlık vb. sıfatla görev alan kişiler bulunmakta mıdır? Varsa bu durumlarla ilgili olarak Bakanlığınızca herhangi bir çıkar çatışması incelemesi, soruşturma veya idari tahkikat başlatılmış mıdır; başlatıldıysa akıbeti ve sonuçları nedir?